

spring2018.upol.cz

PRESENTATION
FROM THE

ICA JOINT WORKSHOP

Miktor Cap Photography

Olomouc
Czech Republic
April 27–30, 2018

Atlases & Cognition & Usability

Development of Hungarian school atlases in the last decades

Középiskolai földrajzi atlasz

STIEFEL®
Földrajzi atlasz

Természetismeret és csillagászat

A TÉRKÉPEK TITKAI
Történelmi atlasz
középiskolásoknak

MOZAIK

10-14

Why this topic?

- ❖ Last December I was invited as a SG to Algeria to help their school atlas production (Ferjan Ormeling and René was present and Eric was also invited).
- ❖ I recognised that there were no English language presentation on Hungarian school atlases for more than 30-35 years and even there were very few Hungarian language paper were published mostly in pedagogical journals).
- ❖ I have never been involved in the production of the Hungarian school atlases, so I can easily declare that their quality was always good (except the recent times).
- ❖ These atlases are not really sold outside of schools, so sometimes it is not easy to buy even for my department.
- ❖ Not just geographical and historical school atlases are used at schools, but also atlas on the history of literature.

The first Hungarian school atlas

- Ratio Educationis (1777): the queen regulates the school education (not the church).
- Published in 1804.

OSKOLAI ÚJ ÁTLÁS

AZ ALSÓ CLASSISOK SZÁMÁRA

Metsződött és Nyomtatódott a Ref. Collégiumban
Eröss Gábor Halász István Pap József és más
Togatus Deák Itjak által

T. T. Prof. BUDAI ÉSAIÁS Class. Insp.
vigyázása alatt

Debreczenbenn MDCCC

Sample maps of early (19th century) school atlases

National Core Curriculum (NCC)

- ❖ Previously it was called *framework curricula*. The National Core Curriculum is a curriculum framework that represents **the highest level of content regulation in Hungarian public education**.
- ❖ **It was first drafted in 1978** and since then, it has undertaken major changes both contentwise and with regard to the approaches it has been using. The last version was presented in 2012 (new version will be released in 2019) and has taken into account most of the recommendations made by the European Union with respect to lifelong learning and subject-specific knowledge, but was made by the ministry without consultation.
- ❖ The priority and main focus are given to the development of **key competences** such as communicating in the mother tongue and improving literacy skills. Hence, the main goal of the curriculum is to **develop educational practices** with fostering the abovementioned competences.
- ❖ The curriculum is a **product of long research** by teachers, librarians, curriculum developers, researchers and expert consultants and it addresses the students from all educational levels. Every three years, it is revised and evaluated in order to meet the expectations of new generations and modern policies.

Modern school atlases

- Geographical
- Historical
- Literature (history of literature)
- Other atlases for civil use are also published: including atlases for university students and larger hand atlases for general use. But these atlases are not suggested for using at schools (in general).

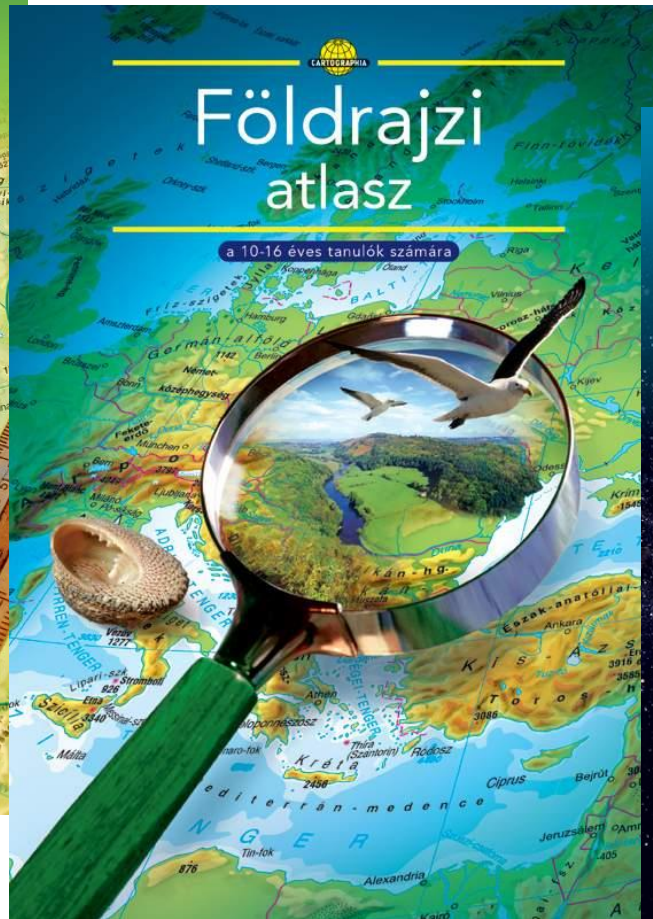
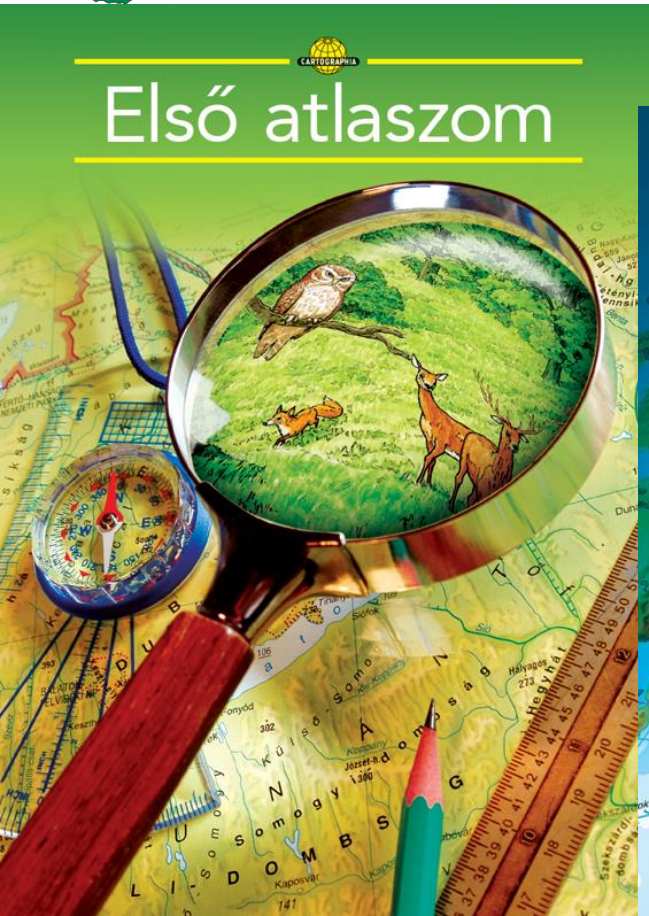
Cartographia

- ❖ Cartographia (Kartográfiai Vállalat/Enterprise) was established in 1954. Extended with a print office in 1960.
- ❖ It was responsible for publishing maps for civil use (as the only publisher till 1989): school atlases, wall maps, globes, city maps, tourist maps, country maps.
- ❖ 1985: the largest number of staff: 1204. Before the change of the political system, **Cartographia** was the only civil cartographic publishing enterprise in Hungary.
- ❖ After the change of the political system (1989) new companies started to publish maps for schools (including large German and Austrian publishers).
- ❖ **Cartographia remained state-owned till 2004, and in 2006 it was divided into two parts:**
  - Cartographia Tankönyvkiadó (school maps and atlases, digital interactive teaching materials), owned by Mozaik Ltd. since 2013 (only 5 employees)
  - Cartographia Ltd. (all other maps for public use): tourist, city and country maps; guide books.

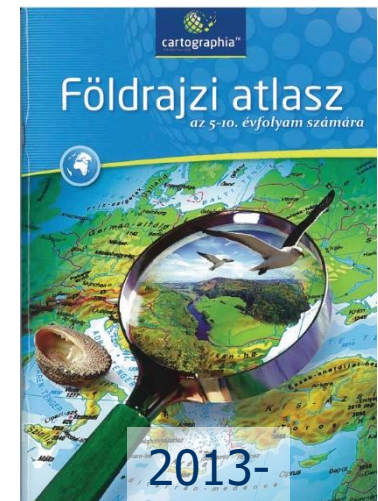
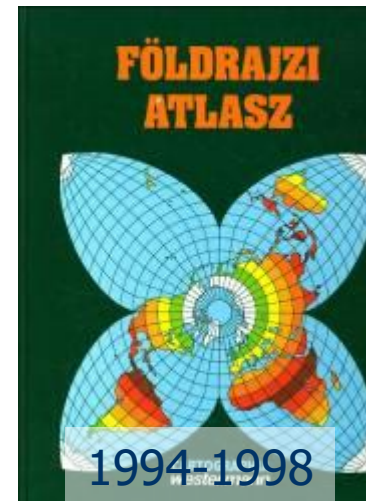
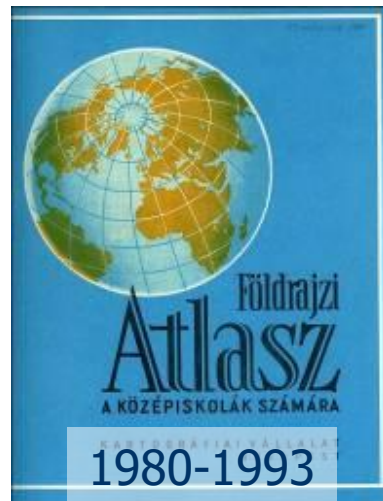
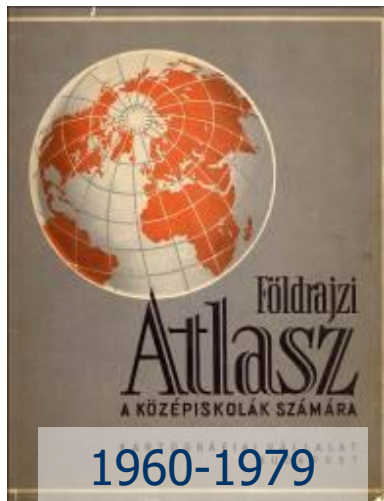
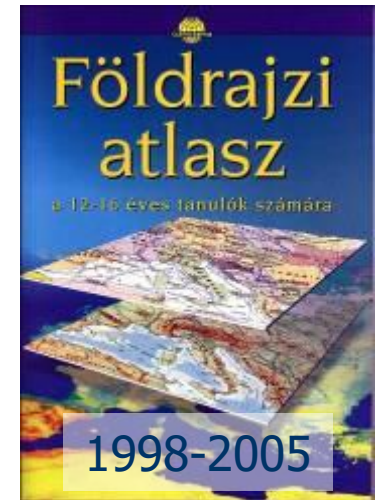
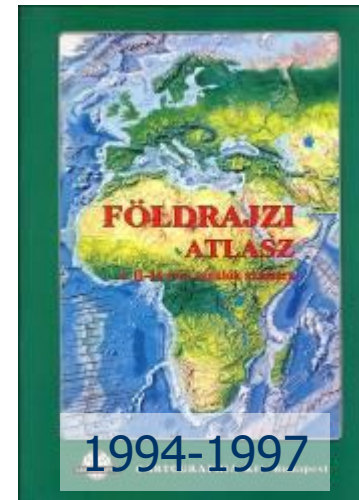
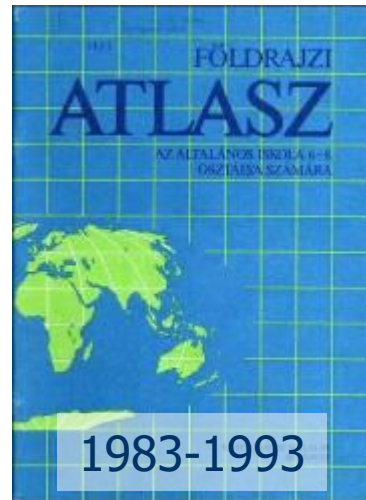
Cartographia geographical atlases for schools

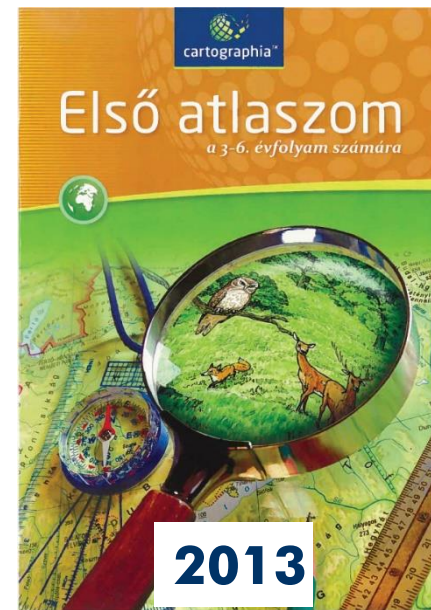
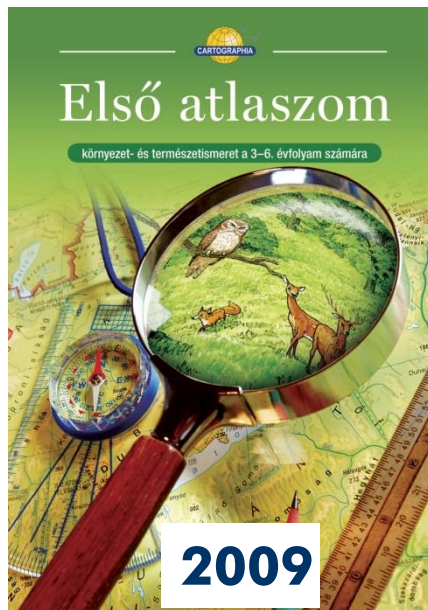
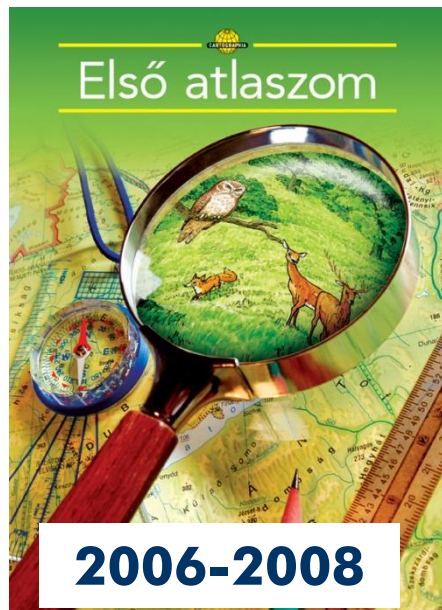
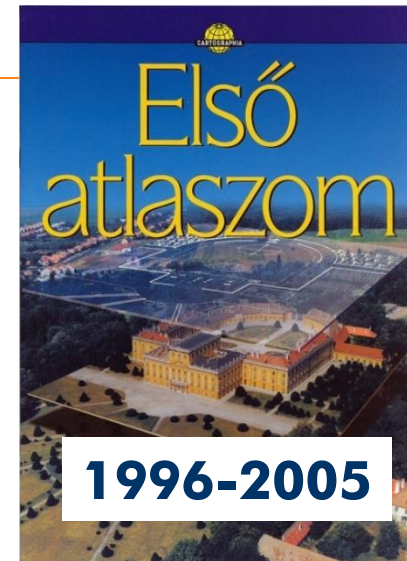
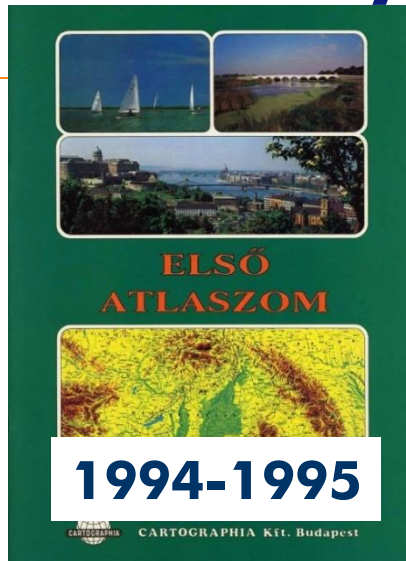

Cartographia geographical atlases for schools (primary and secondary)

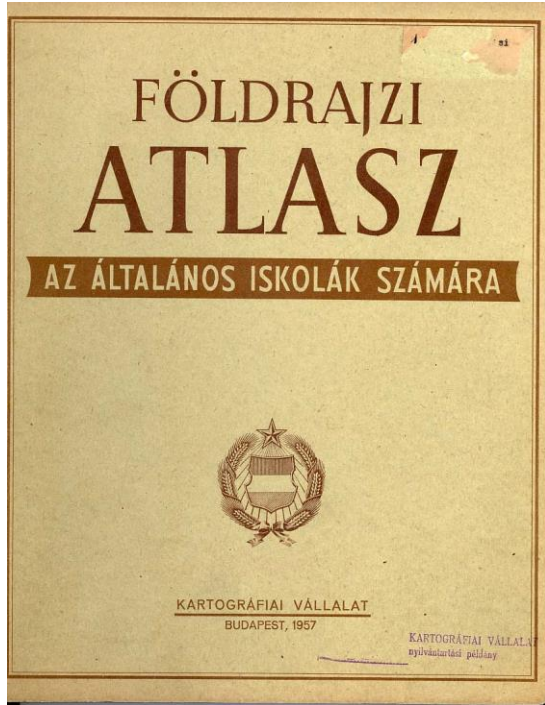
Cartographia geographical atlases for primary schools: my first atlas

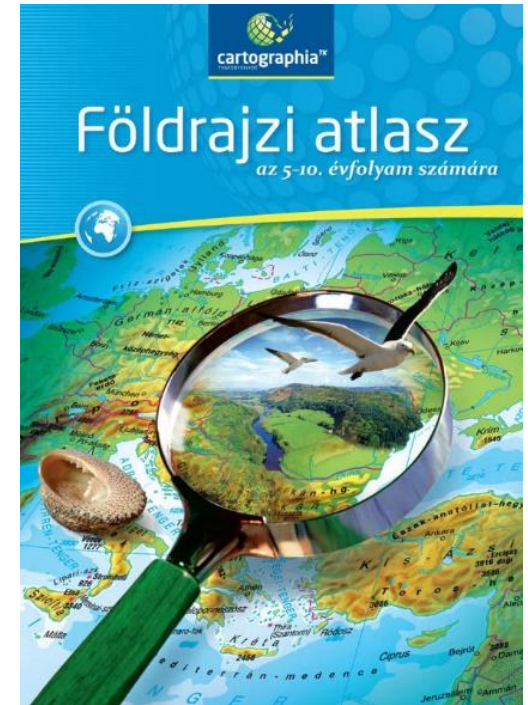

Cartographia geographical atlases for schools: development in time (primary school)

1957

- Published every year
- All together about 8.5 million copies were published
- 3 generations of cartographers
- 2 technological changes
- Pages: 32 → 104
- Maps: 29 → 200
- 16 pages gazetteer
- Printed colours: 16 → 4.
- One language version (Romanian)
- Price: 10 HUF → 1800 HUF
- Major revisions: 1983, 1998, 1999, 2005, 2009.

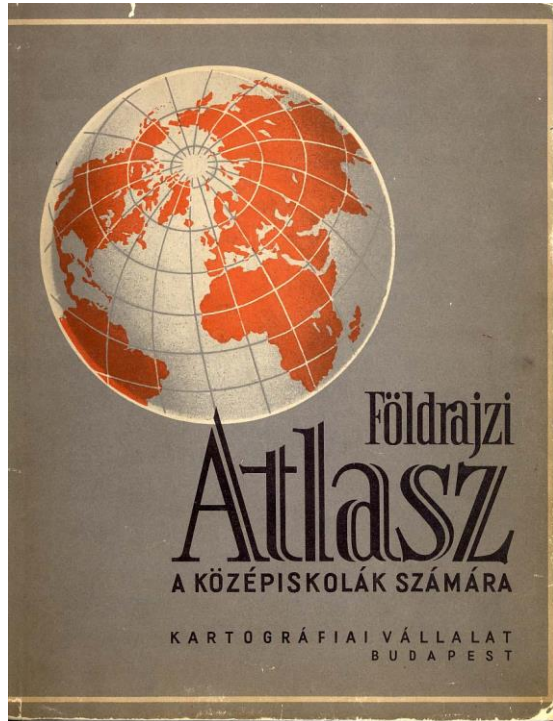

nowadays

Still 17 maps of the recent edition are originated from the very first edition (1957).

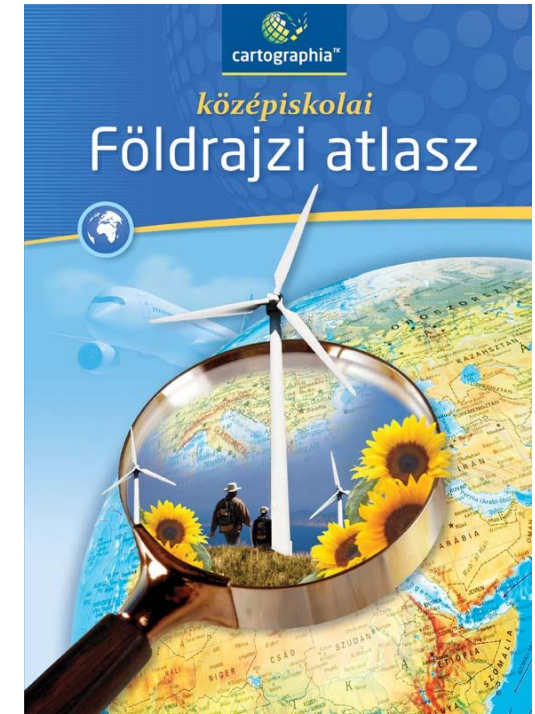

Cartographia geographical atlases for schools: development in time (secondary school)

1960

- Published almost every year
- All together about 3.5 million copies were published
- 3 generations of cartographers
- 2 technological changes
- Pages: 60 → 144
- Maps: 147 → 240
- 21 pages gazetteer
- Printed colours: 16 → 4.
- One language version (Serbian)
- Price: 30 HUF → 2410 HUF
- Published by Westermann for 5 years around 2005-2010.
- Major revisions: 1999, 2005, 2009, 2012.

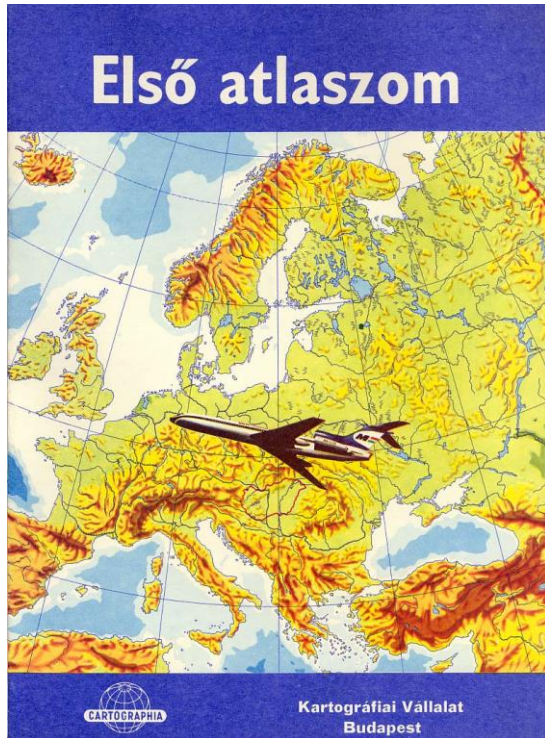
nowadays

Still 43 maps of the recent edition are originated from the very first edition (1957).

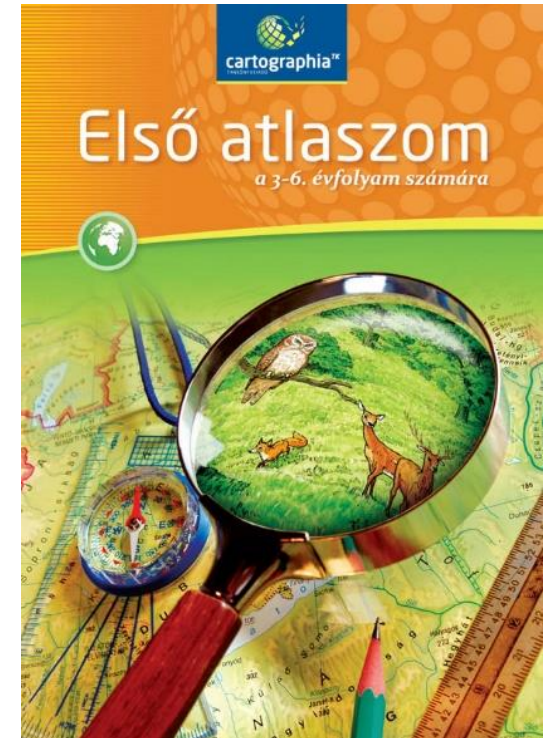

Cartographia geographical atlases for schools: development in time (my first atlas)

1981

- Published every year
- All together about 3 million copies were published
- Pages: 16 → 48
- Price: 15 HUF → 1400 HUF
- Major revisions: 1996, 2000, 2006, 2013.

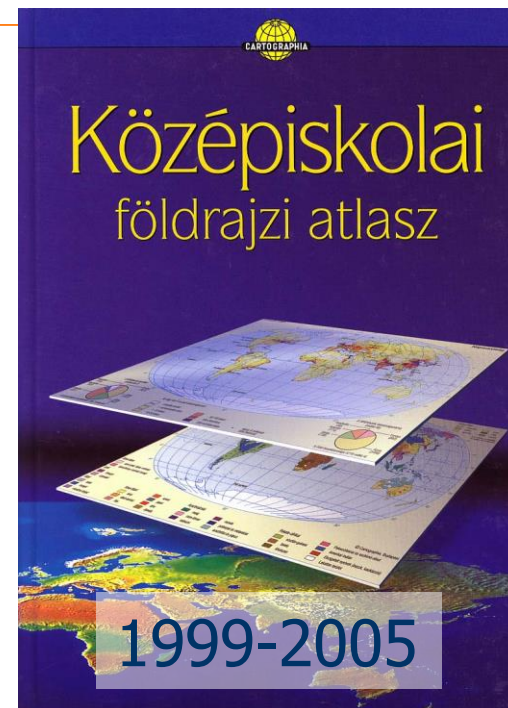
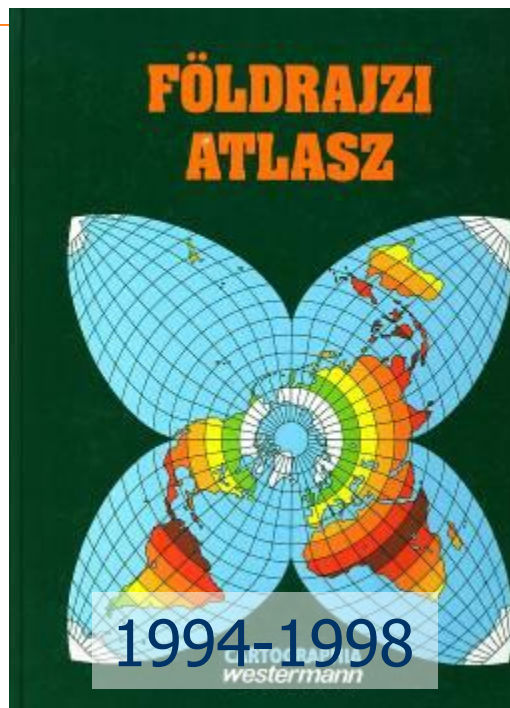
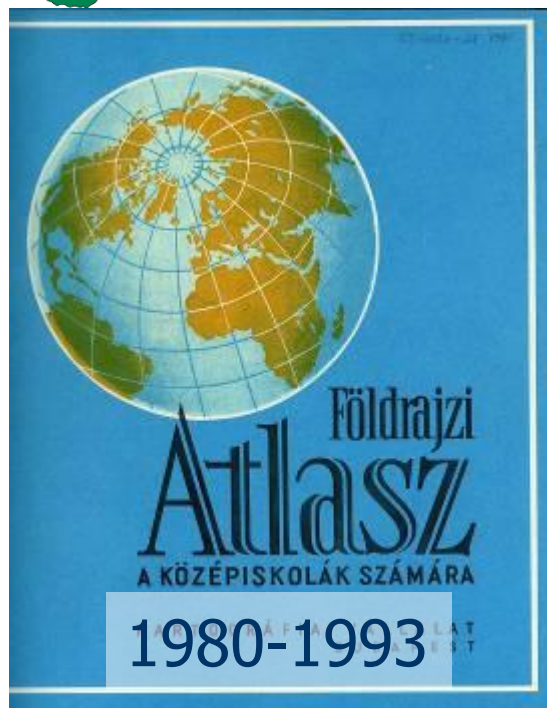

nowadays

Cartographia geographical atlases for schools: development in time (changes)

between 1980 and 1993

- REMOVED: European Economic Community
- World energy consumption
- Industrial development
- ADDED: Transportation (Europe)
- Europe energy consumption
- Astronomy

Between 1994 and 1998

- 130 pages
- 17 pages gazetteers, (about 13 000 names)
- Only 8 pages on Hungary
- Hard cover
- 4 colours
- Countries in Caucasus added

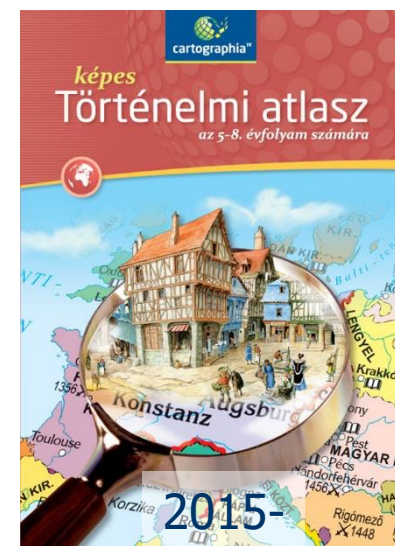
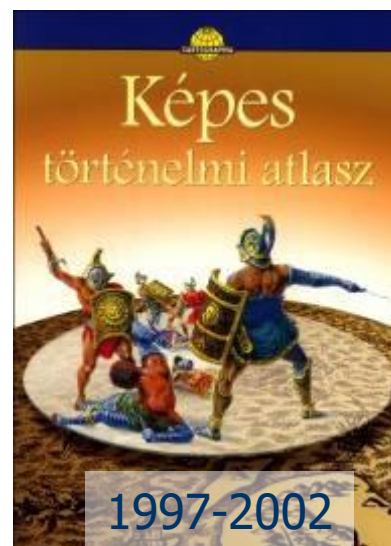
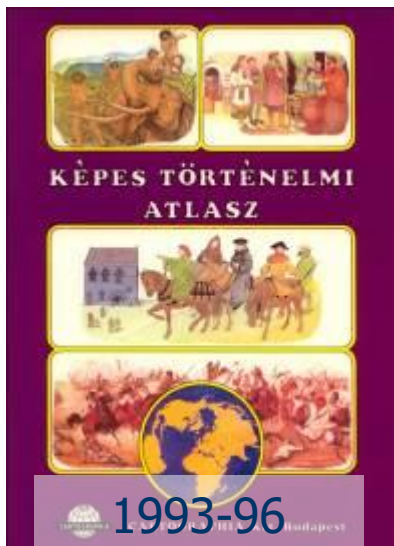
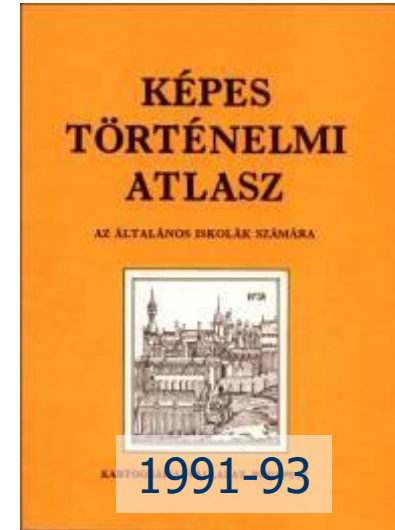
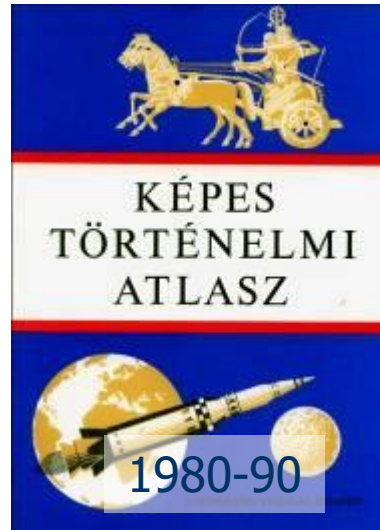
2002

- Plus 8 pages
- EU: 2 pages
- 8 new thematic maps
- Added maps: Gipsy population

Cartographia historical atlases for primary schools

Cartographia historical atlases for primary schools (changes)

1970

- Published every year
- All together about 7 million copies were published
- Pages: 24 → 44
- Maps: 54 → 103
- Price: 17 HUF → 2410 HUF

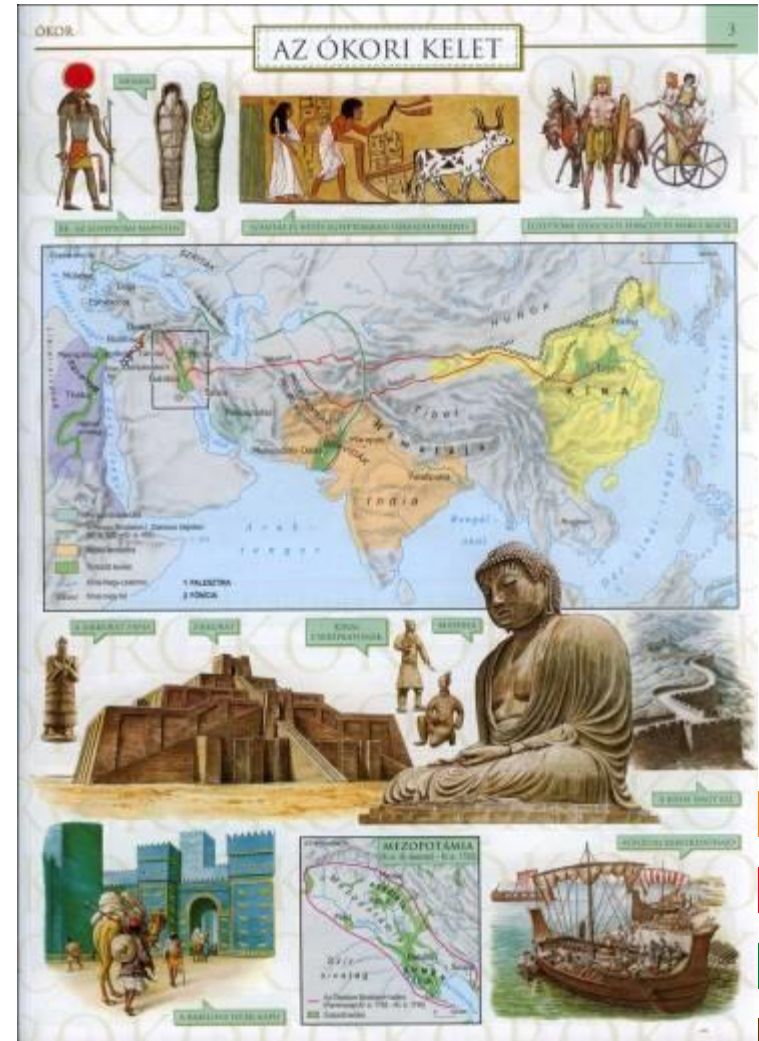
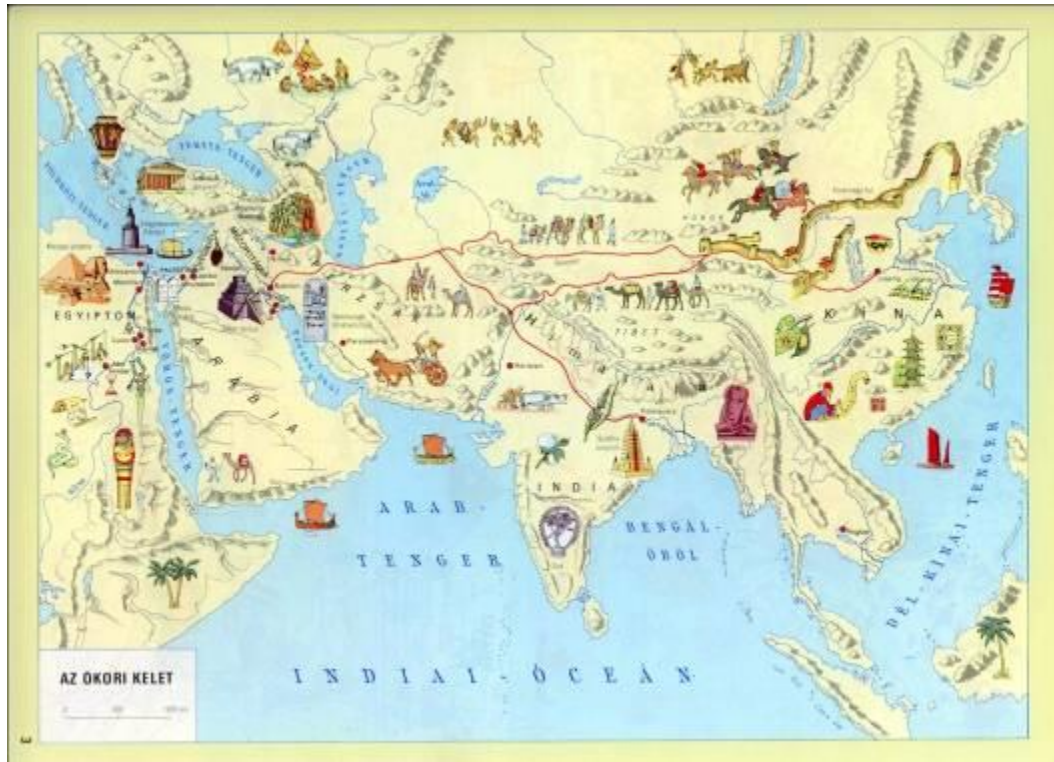

recently

Cartographia historical atlases for primary schools (examples)

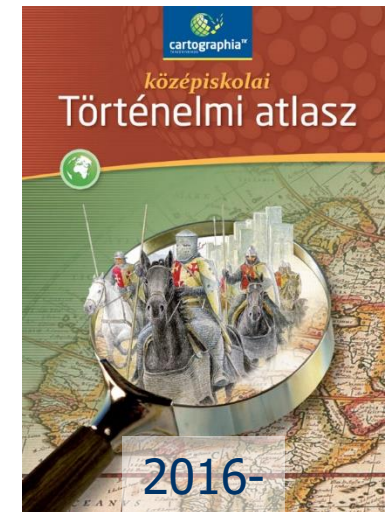
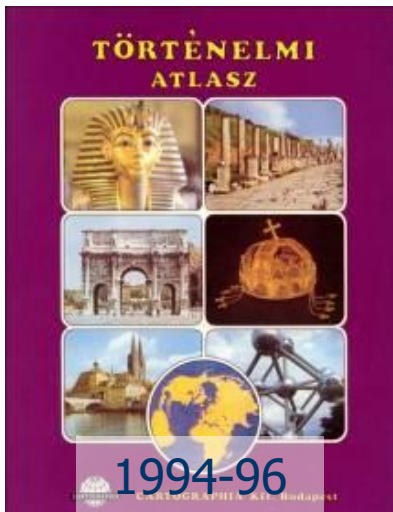
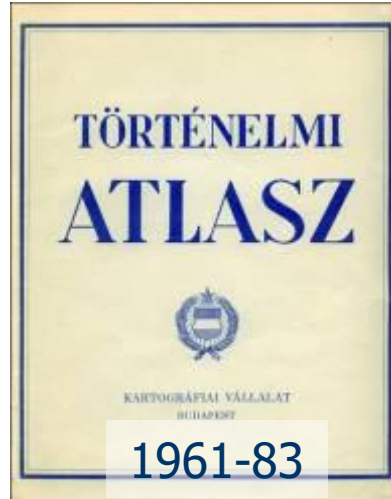
Cartographia historical atlases for primary schools (examples)

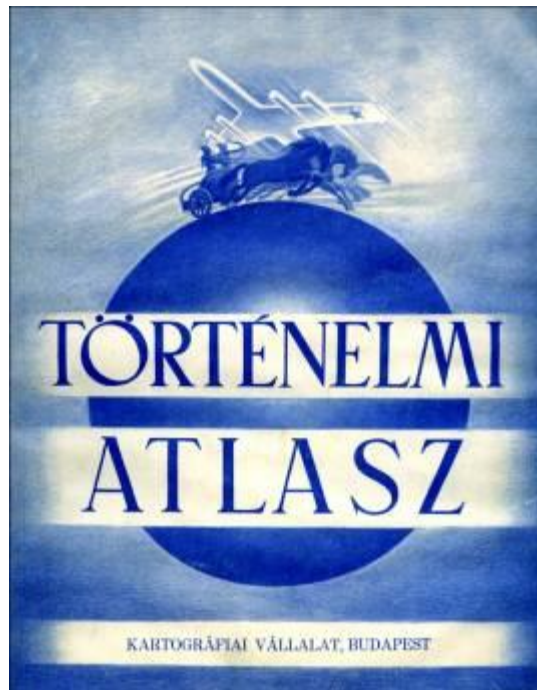
Cartographia historical atlases for secondary schools

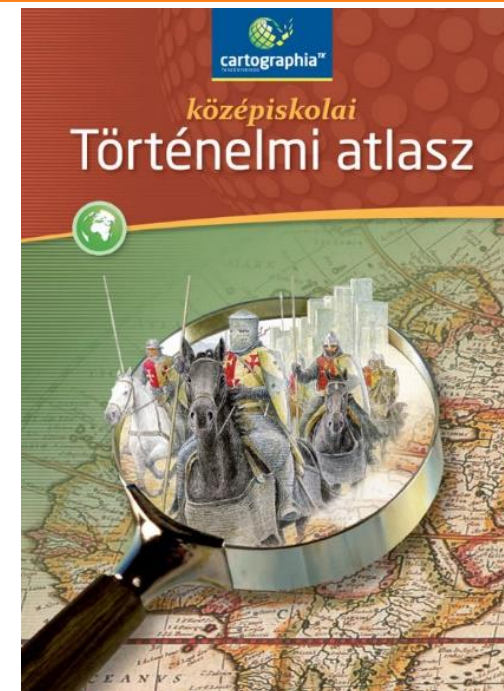

Cartographia historical atlases for secondary schools

1959

- Published every year
- All together about 8 million copies were published
- Pages: 32 → 96
- Maps: 87 → 251
- Colours: 12 → 4
- Price: 18.70 HUF → 2600 HUF
- 2 political systems

2017

Still 38 maps of the recent edition are originated from the very first edition.

Cartographia historical atlases for secondary schools (examples)

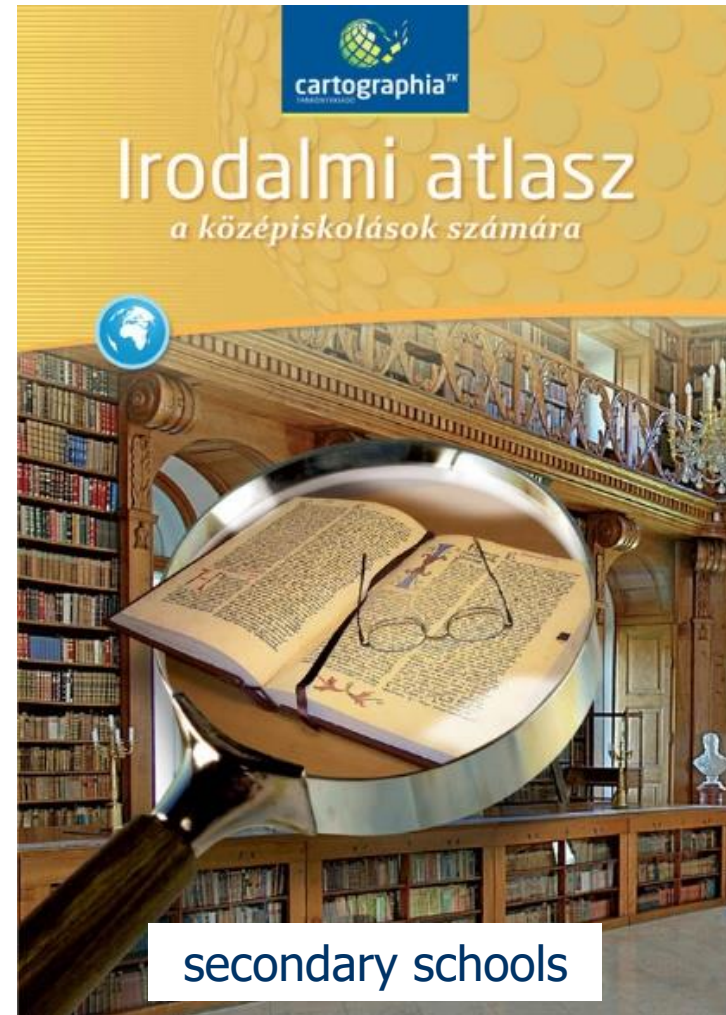

Cartographia atlases on literature

primary schools

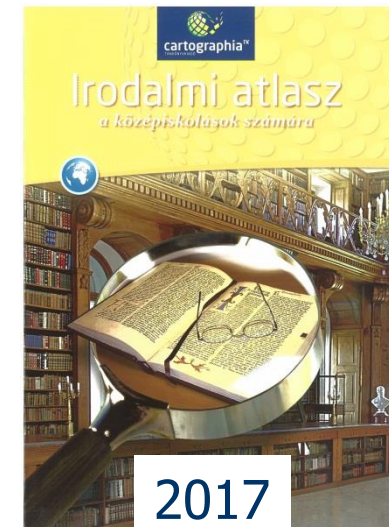
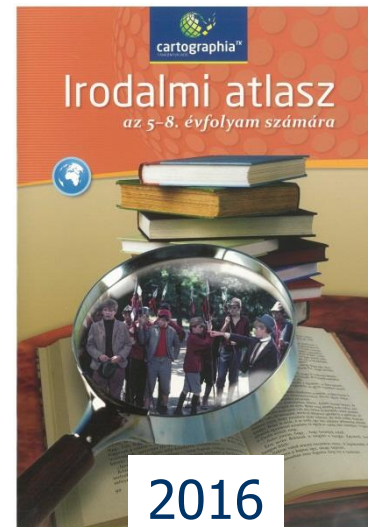
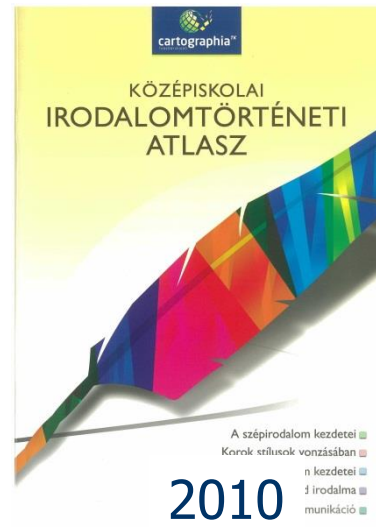
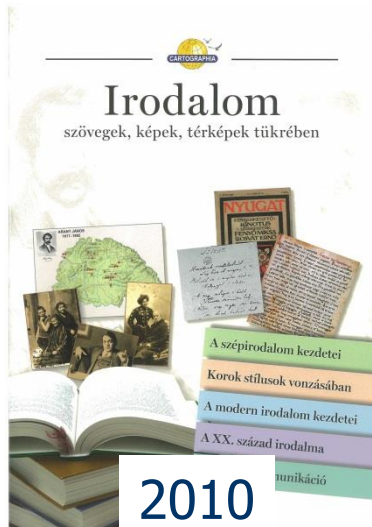
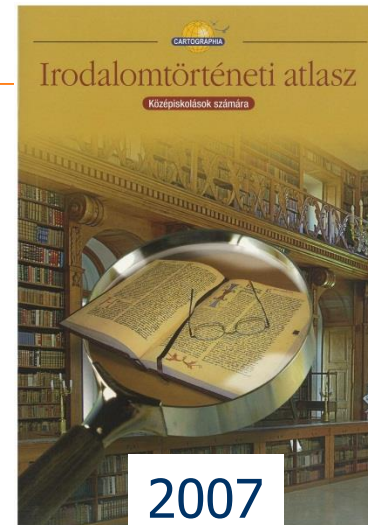
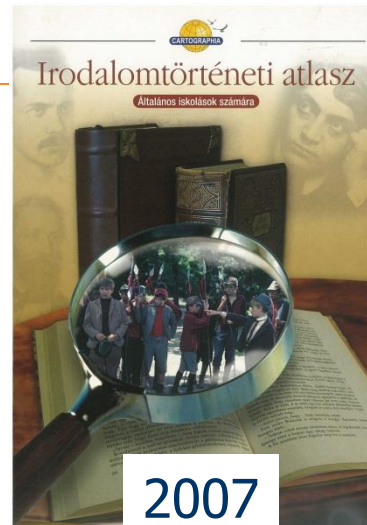
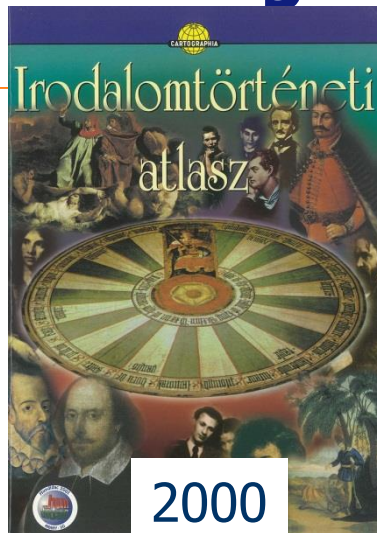

secondary schools

First published in 1999.

Cartographia atlases on literature

Cartographia atlases on literature (examples)

Az impresszionizmus és a szimbolizmus irodalma Európában

The age

Other arts

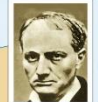
Citations

Walk of life

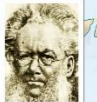
Contemporary artists

Paul Verlaine
1844–1896

Arthur Rimbaud
1854–1891

Charles Baudelaire
1821–1867

Henrik Ibsen
1828–1906

Stephane Mallarmé
1842–1898

Oscar Wilde
1854–1900

Anton Csehov
1860–1904

Stefan George
1868–1933

Rainer Maria Rilke
1875–1926

Eklektika

P. Abadie: A Sacré Coeur
1874–1919, Párizs

Szecesszió

A. Gaudi: Sagrada Família-templom
1883-1916, Barcelona

Impresszionizmus

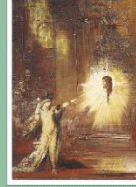

C. Monet: Impresszió: a felkelő nap, 1872, Párizs

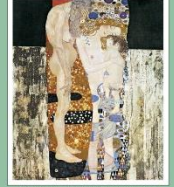
R. A. Renoir: Le Moulin de la Galette, 1876, Párizs

Szimbolizmus

G. Moreau: A jelenés (részlet)
1876, Párizs

Szecesszió

G. Klimt: A három életkor (részlet)
1908, Bécs

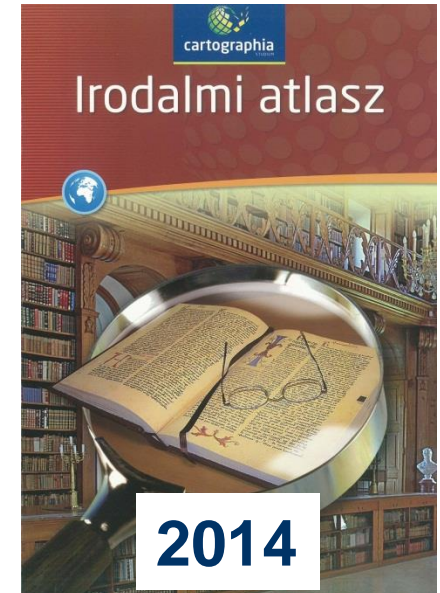
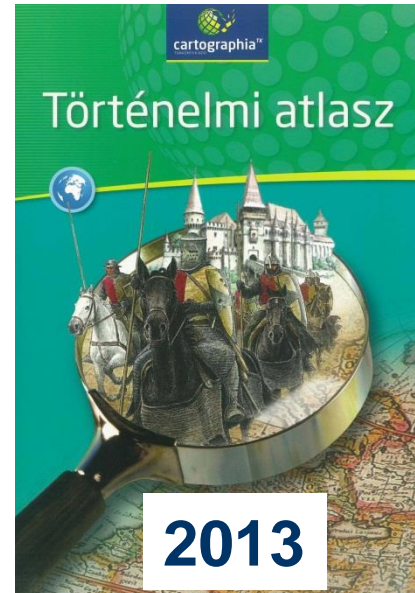
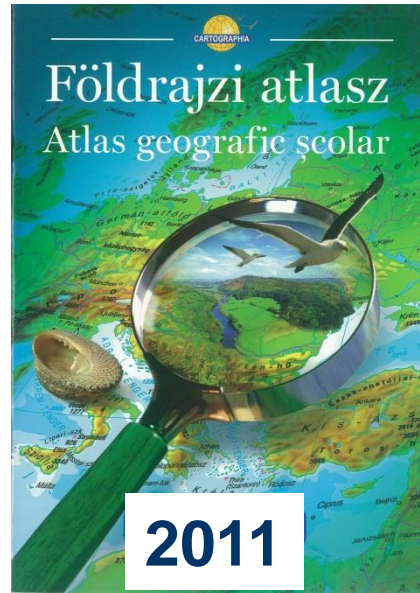
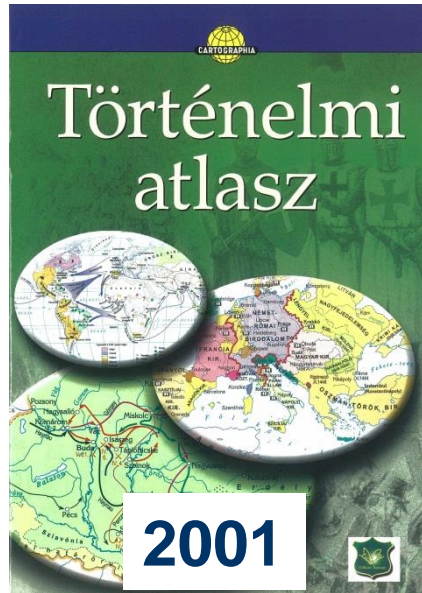
Cartographia atlases on literature (examples)

Atlases for foreign market

Historical atlas for Slovakian Hungarian language schools, 4 pages on the Slovakian history were added.

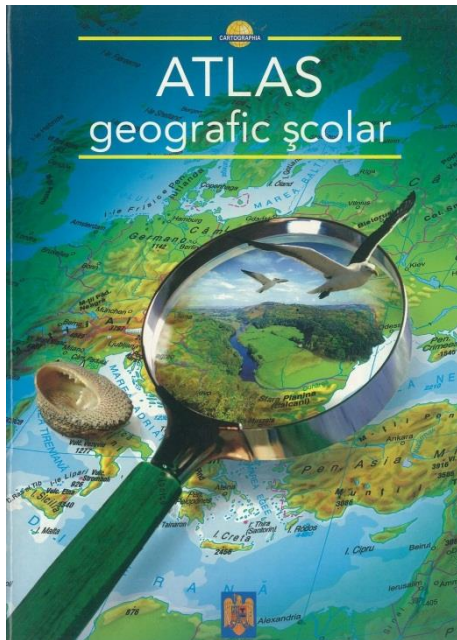
Bilingual geographic atlas for Transylvanian Hungarian schools.

Historical atlas for Transylvanian Hungarian schools.

Atlas of literature for Transylvanian Hungarian schools.

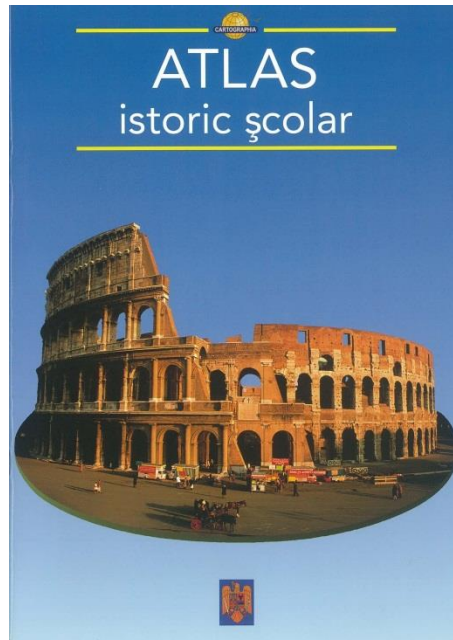

Atlases for foreign market (Romania)

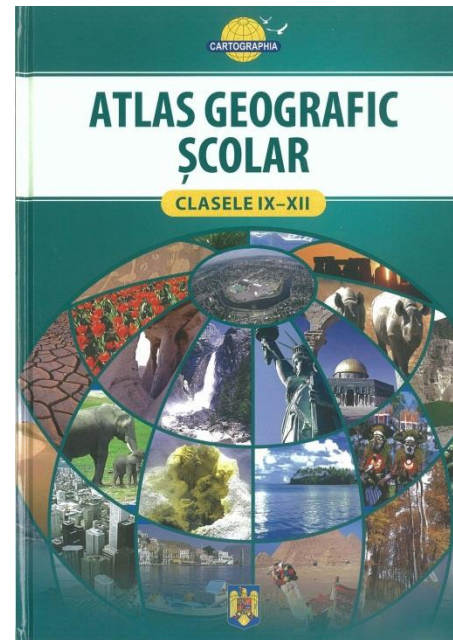
1999

Primary schools

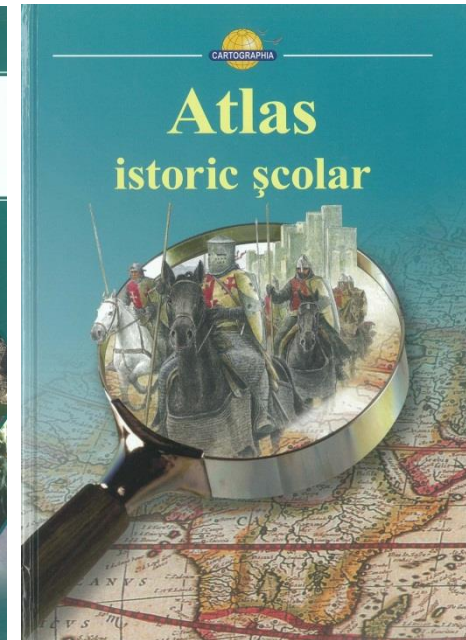
2000

Primary schools

2008

Secondary schools

2008

Secondary schools

Special atlas products

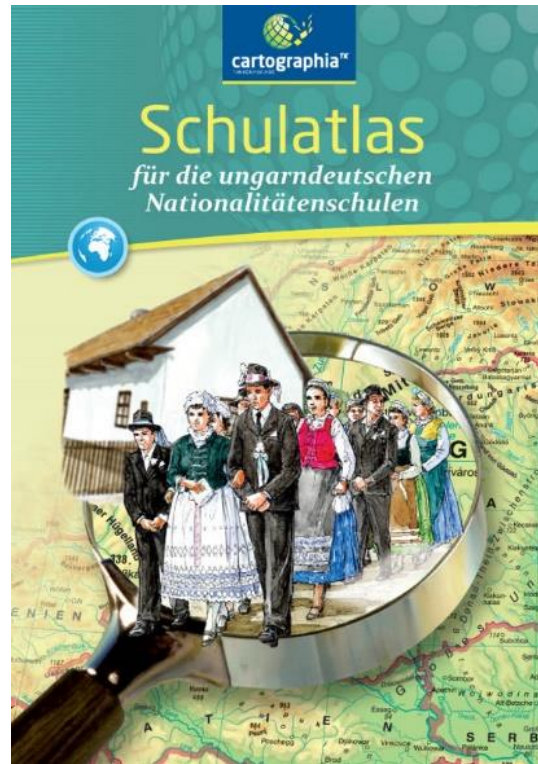
Geographical atlas for visually impaired pupils and pupils with special needs

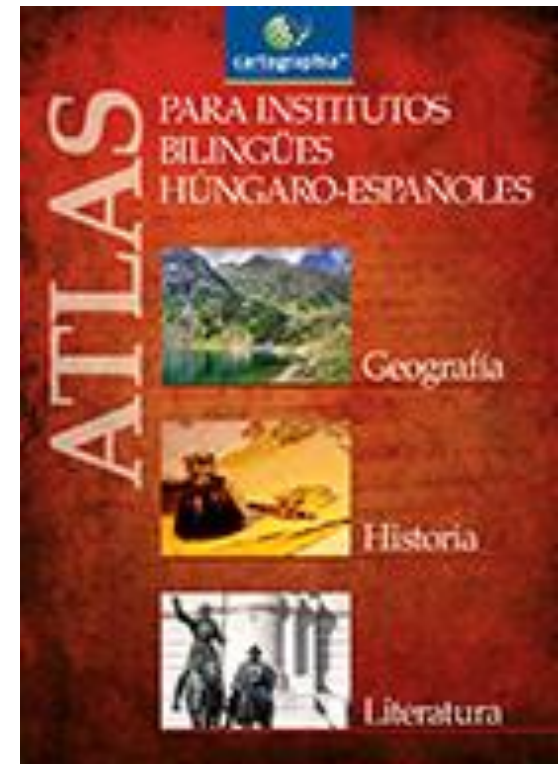
Special atlas products

Atlas of Hungarian tourism
Textbook and atlas for vocational schools

School atlas for the German minority schools in Hungary (geography, history, literature, minority culture in one complex atlas)

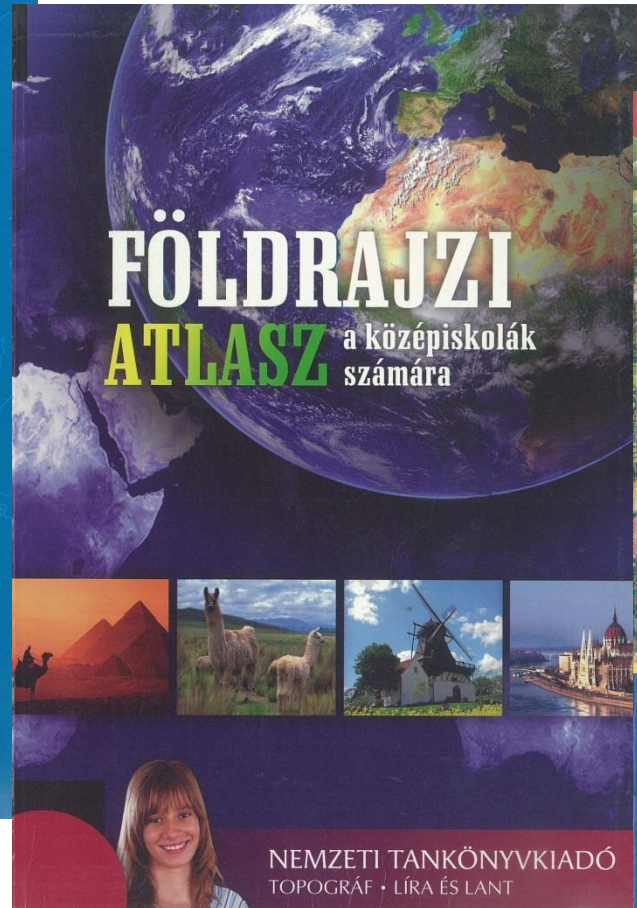
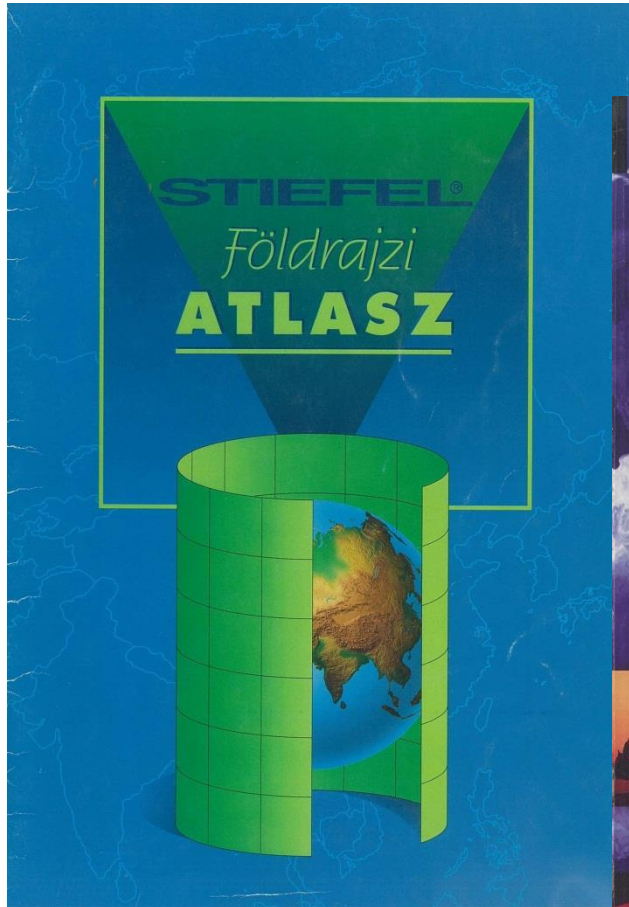

School atlas for Spanish-Hungarian bilingual schools (geography, history, literature in one atlas)

School atlases of other publishers

The market

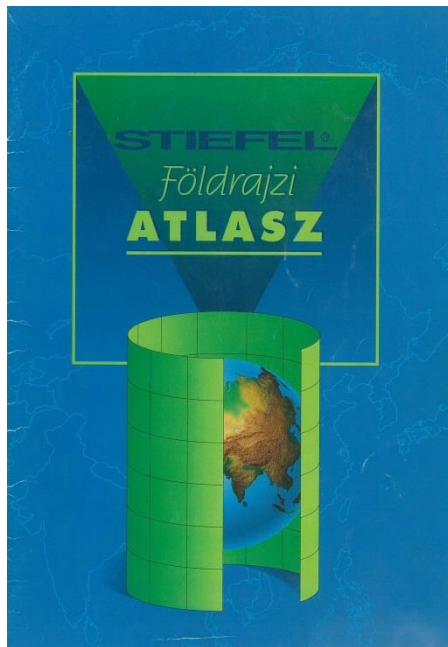
- ❑ The market of school atlases was practically open till 2012, but it was regulated by the state (prices). The publication and distribution was managed by private companies.
- ❑ After 2012 the distribution is made by a state company (KELLO), the publication permissions expires after few years and the previously accepted school books atlases will be removed from the official list.
- ❑ Publishers:
  - Kartográfiai Vállalat 1957-1992
    - Cartographia Kft. 1993-2005
    - Cartographia Tankönyvkiadó Kft. 2006-
  - Stiefel Eurocart Kft. 1995-2012
  - Nemzeti Tankönyvkiadó (National School Publisher) 2007-2014
  - Mozaik Kiadó 2007-
  - Dinasztia Tankönyvkiadó Kft. (Pauz-Westermann) 1998-2017
  - OFI, majd EKE-OFI (state company) 2015-

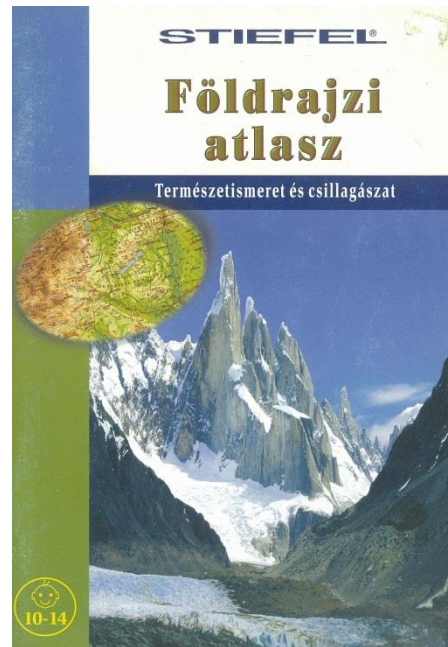

Stiefel Eurocart (geographical)

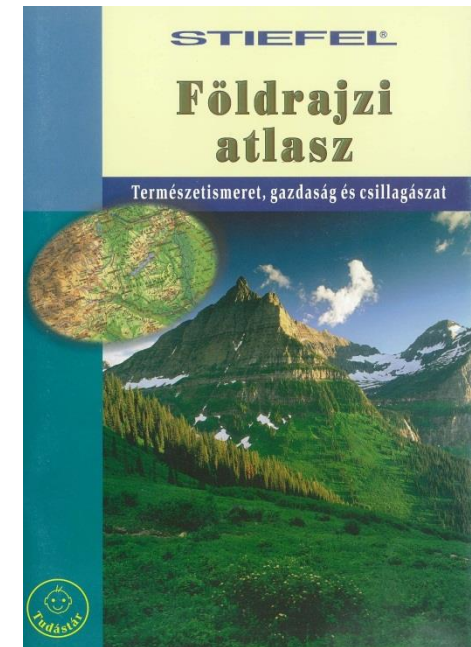
1995

2004

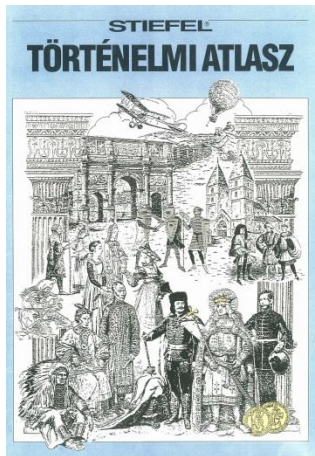
2009

Stiefel Eurocart (historical)

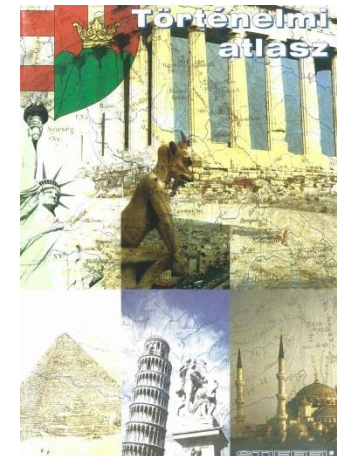
1995

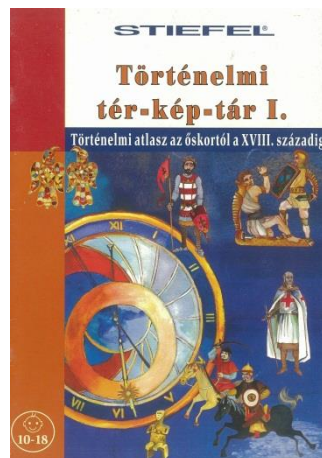
1996

2002

2004

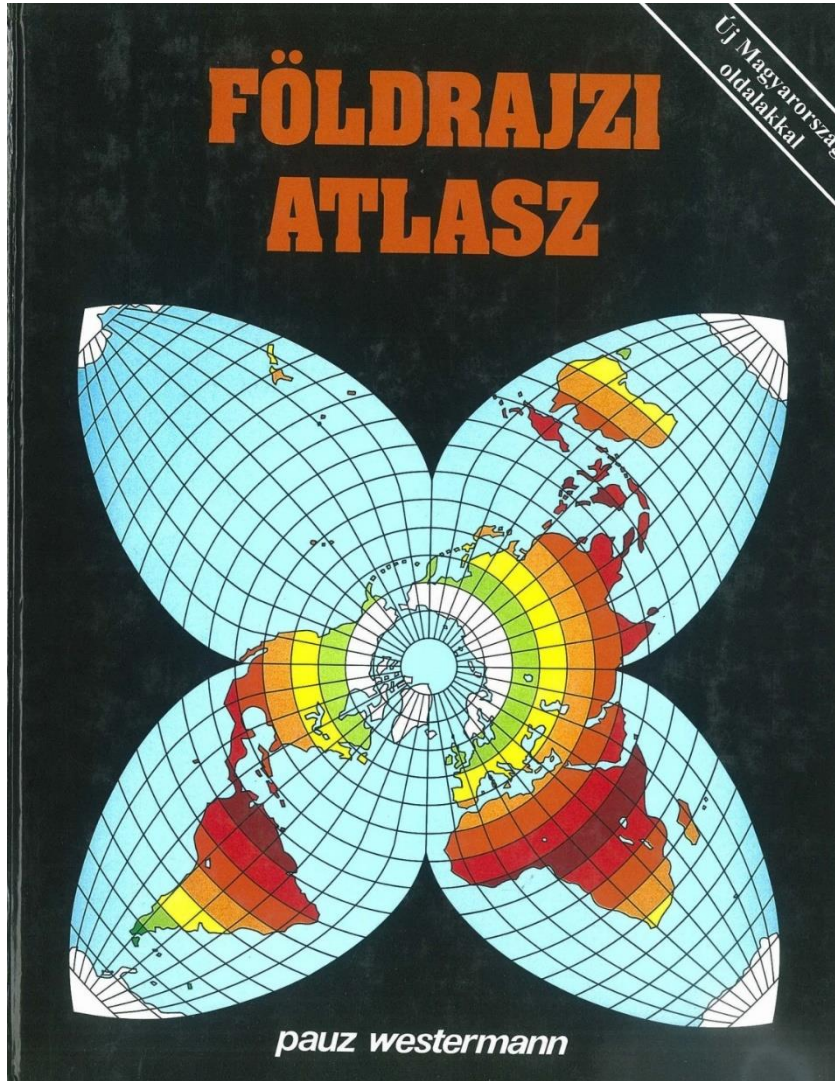
2004

Pauz-Westermann (Dinasztia)

Jelmagyaráz

A térképi ábrázolás felületi színek és térképtípusok alkalmazásával történt.

Földhasznosítás

Nagyfelterjedésű kultúrtípusok

Scanzónok:

- Gyenge talajú
- Jó talajú
- Öntözött terület
- Belterjes területek mezőgazdaság (átrvények)
- RH, legelő

A különböző éghajlati övek eltérő mezőgazdasági sajátosságait a vonatkozó térképek külön magyarázzák.

Mezőgazdasági termékek

Gabonafélék

- Búza
- Kukorica
- Rizs
- Riz
- Köles
- Vegyes előfordulás
- Búza, kukorica

Cukornövények

- Cukornád
- Cukorrépa

Élelmiszertermékek, különleges kultúrák

- Banán
- Datolyapálma
- Kömly
- Gyümölcs, zöldség
- Citrusfélék
- Üvegkőz termeszés
- Jelenléti hely
- Arma
- Arma
- Jelenléti hely
- Növénykultúrák

Évezeti növények

- Kávé
- Kakao
- Dobány
- Tea
- Szőlő
- Egyéb nyersanyagok
- Ipari növények
- Olajnövények
- Földmogyoró
- Kókuszpálma
- Olajfa
- Olajpálma
- Szójabab
- Napraforgó
- Kávé
- Len
- Juta
- Tea
- Szőlő
- Egyéb nyersanyagok
- Kacsauk
- Parafény
- Eperfa

Rostnövények

- Gyap
- Juta
- Szőlő
- Egyéb nyersanyagok
- Kacsauk
- Parafény
- Eperfa

Az eredeti állapottú növényzet (erdő, legelő) művelése főleg külterjes. A növényzet sokfélesége miatt a teljes jelmagyarázat a vonatkozó térképen található. A nagyméretarányú térképeken a jel részletezőbbek. A mezőgazdasági termelés jeléi mennyiségét nem fejezik ki.

Bányászat

A bányászati termékeket $\diamond$ jelöli. A bányászati nyersanyagok különböző csoportjait a kitöltő szín, az ábrázolt telephely országon belüli jelentőségét a jel mérete fejezi ki.

* A három jelmagyarázat $\diamond \diamond \diamond$ a termelés mennyiségével arányos.

Ásványi nyersanyagok					Sókötetek		Kőzetek és egyéb ásványok		Fosszilis nyersanyagok (Énergiaforrások, vegyipari alapanyagok)
Érkek					Kőnyúlterhek				
Nehézérkek									
$\diamond$ Vas	$\diamond$ Kőszén	$\diamond$ Antimon	$\diamond$ Arany	$\diamond$ Uran	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén
$\diamond$ Kőszén	$\diamond$ Kőszén	$\diamond$ Ólom, cink	$\diamond$ Platina	$\diamond$ Urán	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén
$\diamond$ Mangán	$\diamond$ Mangán	$\diamond$ Réz	$\diamond$ Érc	$\diamond$ Urán	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén
$\diamond$ Molibden	$\diamond$ Molibden	$\diamond$ Ón	$\diamond$ Érc	$\diamond$ Urán	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén
$\diamond$ Nikkel	$\diamond$ Nikkel	$\diamond$ Hígany	$\diamond$ Hígany	$\diamond$ Urán	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén
$\diamond$ Vanádium	$\diamond$ Vanádium	$\diamond$ Hígany	$\diamond$ Hígany	$\diamond$ Urán	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén
$\diamond$ Vótfram	$\diamond$ Vótfram	$\diamond$ Hígany	$\diamond$ Hígany	$\diamond$ Urán	$\diamond$ Bauxit	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Kősó	$\diamond$ Fekete-kőszén

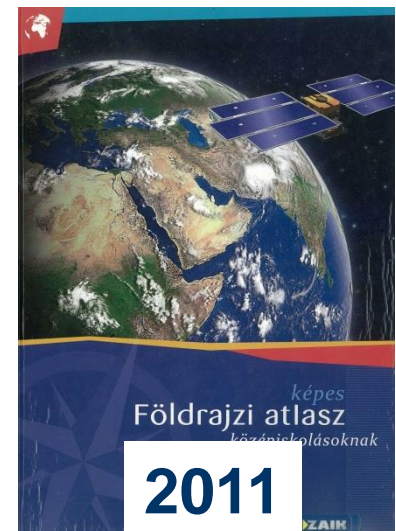
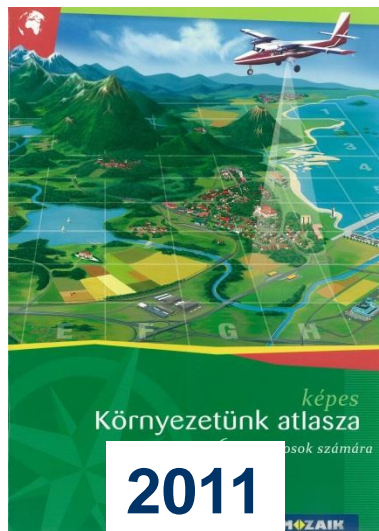
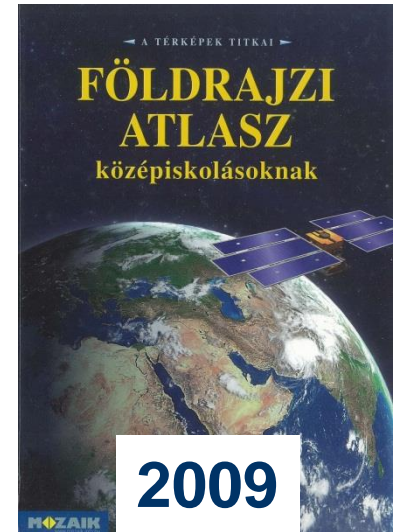
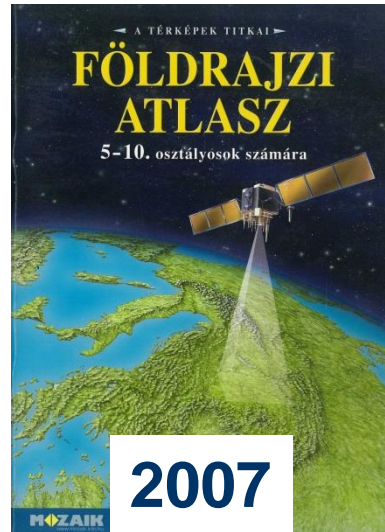
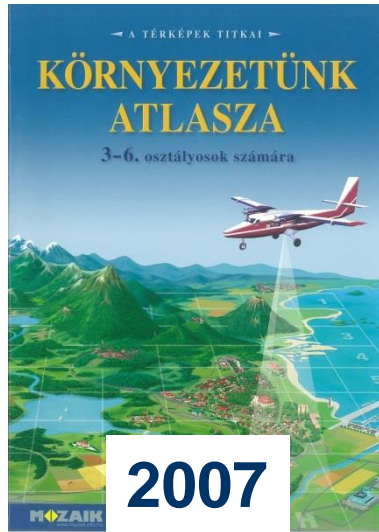
Ipar

Az ipar alapjele $\circ$. Az ipar egyes ágazatait a jeleket kitöltő szín különbözteti meg. A jelek nagysága $\circ$ az adott telephely országon belüli jelentőségével arányos. A nagyméretarányú térképeken az iparágakat az alábbi jelmagyarázathoz képest még tovább részletezhetik.

Építőanyagipar		Gép-, jármű- és szerszámgyártás		Vegyipar		Fa-, papír- és nyomdai ipar		Energiaipar	
$\circ$ Cementipar	$\circ$ Cementipar	$\circ$ Gép- és járműgyártás	$\circ$ Gép- és járműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Üvegipar	$\circ$ Üvegipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Kerámiaipar	$\circ$ Kerámiaipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Porcelánipar	$\circ$ Porcelánipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Kőszénipar	$\circ$ Kőszénipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Vasipar	$\circ$ Vasipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Vasipar	$\circ$ Vasipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Vasipar	$\circ$ Vasipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Vasipar	$\circ$ Vasipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz
$\circ$ Vasipar	$\circ$ Vasipar	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Gépjárműgyártás	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Vegyipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Fa-, papír- és nyomdai ipar	$\circ$ Földgáz	$\circ$ Földgáz

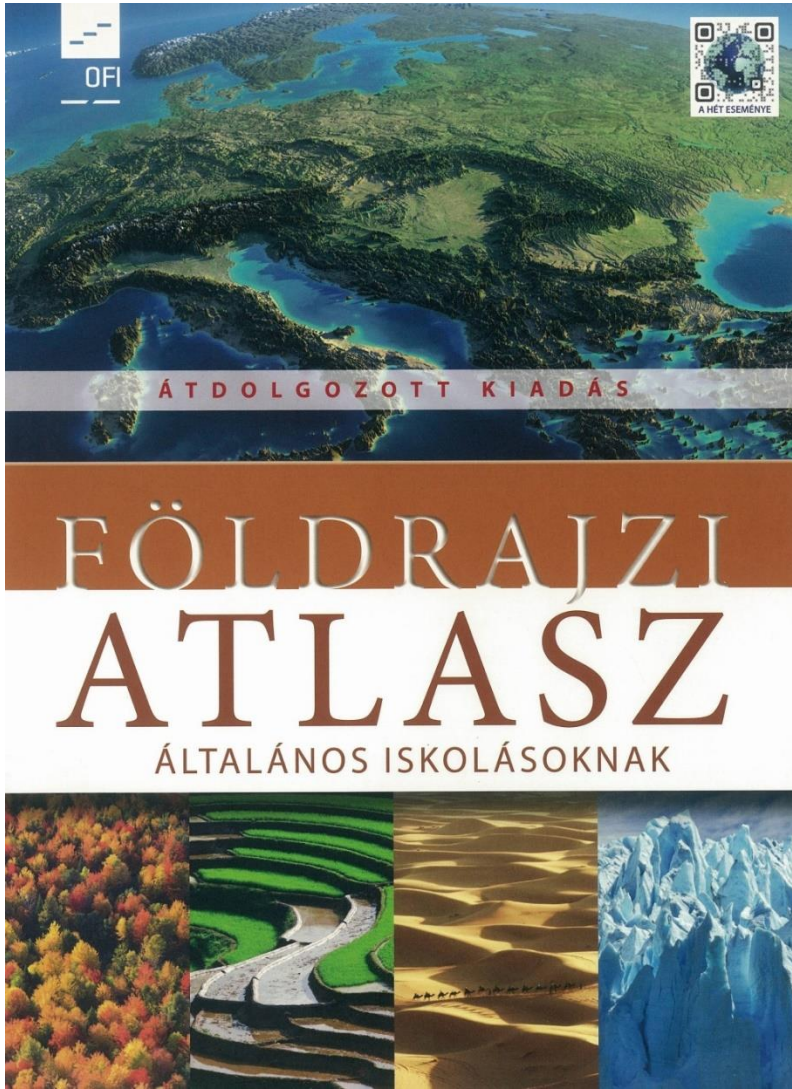
Mozaik

OFI / EKE-OFI (state-owned company)

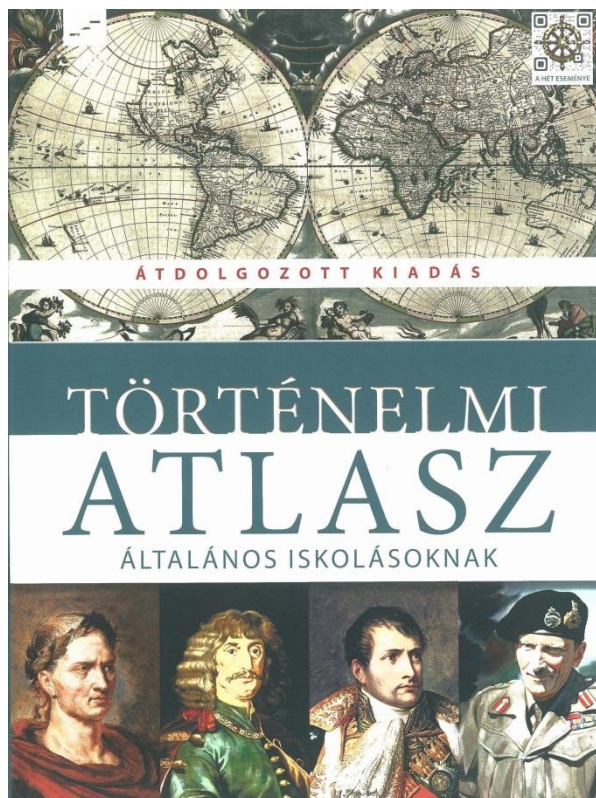

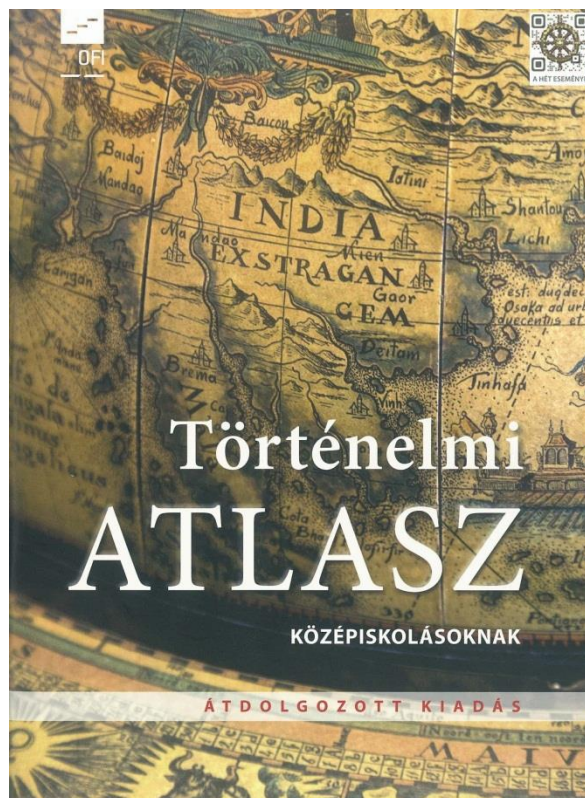

OFI / EKE-OFI (state-owned company)

2015/2016

2015/2016

2017

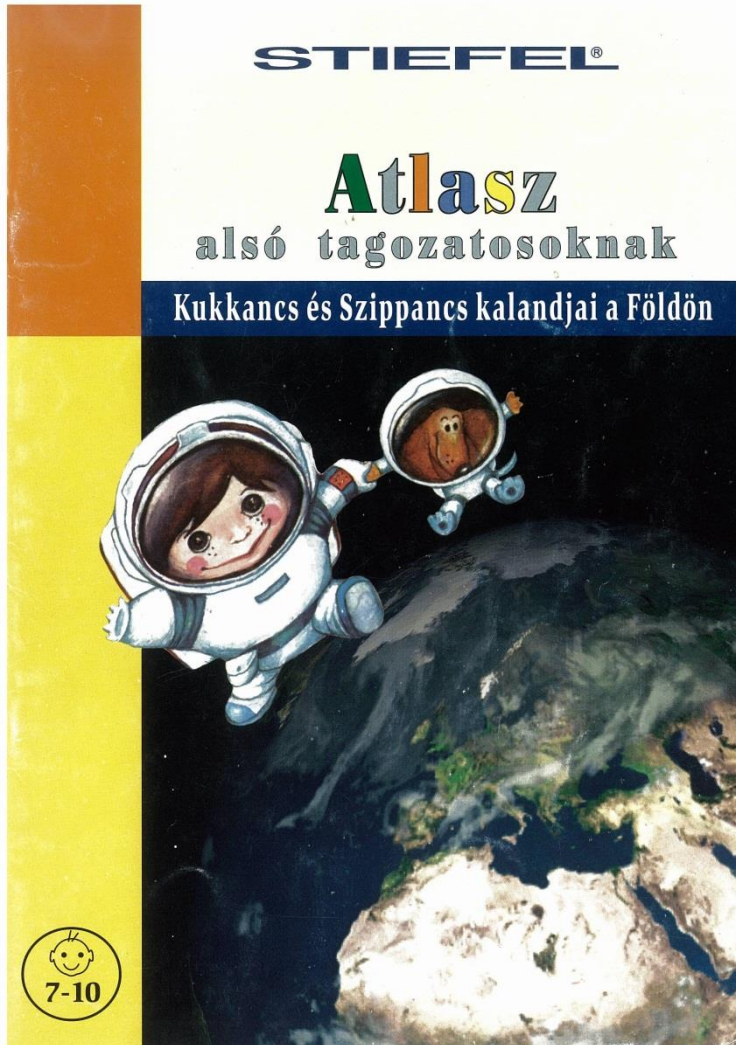

The recent situation

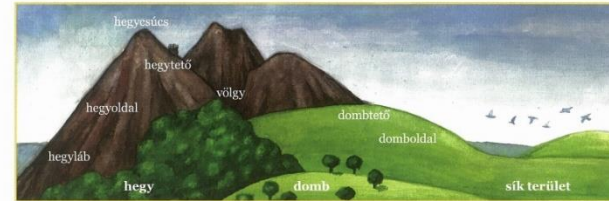
- ❖ Still Cartographia is the largest publisher of school atlases and wall maps.
- ❖ All together 5 publishers are entitled to publish school atlases (the list of publishers and products is revised every 3 years). One of these companies is a newly-formed state-owned company.
- ❖ The total number of atlases on the official list is 19. Schools are free to select the atlases used in their education from the list. Not all companies are publishing all types of atlases.
- ❖ Cartographia is the only publisher to provide atlases for literature and atlases for minority and bilingual schools.
- ❖ Schoolbooks are free for the pupils, but they are collected back after use.
- ❖ The new state-owned company has a very bad reputation.

Thank you for your attention

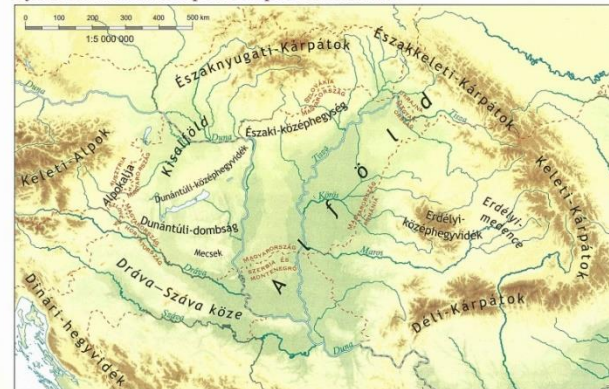

Hegyre föl, völgybe le!

- Merre van a mi otthonunk? – kérdezi a kutyus a gazdájától.
- Könnyen észreveszed olyan térképen, amely a hegyeket mutatja. Ott van az a nagy, hajlott hegyvonulat, a Kárpátok! Nyugatabbra az Alpok vonulatai húzódnak keresztben. A két fenséges hegység között ül a Kárpát-medence, és benne hazánk. Medence nincs az azt körülölelő hegység nélkül. A Kárpát-medence is elválaszthatatlan a Kárpátoktól. Ezért, ha róluk beszélsz, a két tájat együtt Kárpát-medencevédeknek nevezd!
- Magyarországon nincs is igazi hegység – mondja csalódottan Szippancs.
- Hát igazán magas nincsen. Az már igaz. Vannak viszont középhegységek és domboságok. De a legtöbb táj síkvidék. Nézd, milyen hatalmasak az alföldek!

Ilyen a domborzati térképen a Kárpát-medencevédek.

24

László Zentai
e-mail: lzentai@caesar.elte.hu